

Срђан Р. Петровић*

Универзитет у Београду

Филолошки факултет

Катедра за славистику

**БИБЛИОГРАФИЈА ДОКТОРСКИХ ДИСЕРТАЦИЈА ИЗ
ОБЛАСТИ МЕТОДИКЕ НАСТАВЕ СТРАНИХ ЈЕЗИКА
ОДБРАЊЕНИХ НА ФИЛОЛОШКОМ ФАКУЛТЕТУ
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ ОД 1995. ДО 2015. ГОДИНЕ**

Како би се извесни временски период у одређеној науци сагледао на што адекватнији начин, пожељно је извршити валоризацију постигнутих резултата и направити осврт на истраживачку проблематику аутора у датој области. Јасно је да се тиме у извесној мери утиче на проширивање научних спознаја. Међутим, на тај начин појављује се могућност унапређивања и предвиђања будуће стратегије развоја одређене дисциплине, што је за саму науку веома значајно. Важна улога у том погледу припада истраживањима ретроспективног и кумулативног карактера, а међу њима свакако и библиографијама.

Увидом у домаћу лингводидактичку литературу може се закључити да су релативно малобројна проучавања библиографског карактера која се баве дисертационим остварењима. Подаци о докторским дисертацијама на Филолошком факултету Универзитета у Београду, као водећој високошколској институцији у домену филологије, публикована су до сада у различитом обиму и пласирана на различите начине. То се превасходно чинило путем засебних прилога (библиографија) посвећених методици наставе конкретног страног језика (нпр. Петровић, 2015) или страних језика у целини (Končarević, 1995), затим библиографија општијег карактера у оквиру периодичних публикација (Чудомировић, 1996: 261–263; Голубовић, 2005; Петровић, 2016, 282–284), као и у саставу монографских публикација (Вићентић,

* srdjan.petrovic@fil.bg.ac.rs

Пипер, 2006: 104–105) или приређених издања поводом значајних јубилеја, догађаја и слично (нпр. Rasulić, Trbojević *prir.* 2004: 267–273).

Овај прилог има за циљ да пружи преглед докторских дисертација из области методике наставе страних језика одбрањених на Филолошком факултету Универзитета у Београду. Заступљени су следећи страни језици: арапски, енглески, италијански, немачки, руски, и француски језик. Како је досадашњим истраживањима сродног карактера анализиран период до 1994. године (исп. Končarević, 1995), одредили смо се за период који долази након њега. На тај начин ова библиографија представља наставак постојећих библиографских истраживања која се односе на дисертационе аспекте проучавања методике наставе страних језика на Филолошком факултету у Београду, чиме је обухваћен и преостали, до сада неанализирани период. Наглашавамо да се овим прилогом не пледира на апсолутну коначност услед немогућности објективног приступа појединим рукописима и подацима о евиденцији.

Докторске дисертације су представљене према хронолошком критеријуму на основу године одбране. Допунски податак о години одбране унет је у библиографски опис искључиво у јединицама када се информација о години одбране рада разликује од информације забележене на самој публикацији (нпр. в. докторске дисертације бр. 1, 2, 5, 7 итд.). Подаци које предочавамо контролно су проверени у званичној документацији Центра за постдипломске студије Филолошког факултета Универзитета у Београду, а ради достизања вишег нивоа утемељености, систематизације и прегледа података сачинили смо и предметни регистар.

У библиографију смо такође уврстили и дисертациона остварења интердисциплинарног карактера која својим значајним делом залазе у домен методике наставе, лингводидактике или примењене лингвистике. Сматрамо да научној и стручној јавности она исто тако могу користити приликом сагледавања целине којом се бавимо у овом прилогу.

1995.

1. РАИЧЕВИЋ, Вучина

Тематска условљеност лексике у уџбеницима руског језика и њена семантизација у наставној пракси (теоријске основе) / Вучина Раичевић. – 263, 165 стр.

Одбрањена 1996.

- 1996.
2. ВУЧО, Јулијана
Критерији за избор лексичке грађе уџбеника италијанског језика
за странце / Јулијана В. Вучо. – 447 стр.
Одбрањена 1997.
3. КИТИЋ, Слободанка
Усвојеност реда речи у учењу енглеског језика у српској говорној
средини / Слободанка Китић. – 358 стр.
- 1997.
4. КОНЧАРЕВИЋ, Ксенија Ј.
Структура и садржај уџбеника руског језика за основну школу /
Ксенија Ј. Кончаревић. – 336, 248 стр.
- 1998.
5. ДАМЉАНОВИЋ, Дара М.
Уџбеници руског језика у Србији до 1941. године / Дара М.
Дамљановић. – 505 стр.
Одбрањена 1999.
- 2000.
6. ЈЕФТИЋ, Драгиња
Теоријске основе уџбеника енглеског језика за основну школу /
Драгиња Јефтић. – 548 стр.
- 2002.
7. ВУЈОВИЋ, Ана
Француска цивилизација у савременим уџбеницима француског
језика / Ана Вујовић. – 346 стр.
Одбрањена 2003.
- 2003.
8. ШОТРА-КАТУНАРИЋ, Татјана
Усмено изражавање на часовима француског језика / Татјана
Шотра-Катунарић. – 412 стр.
Одбрањена 2004.

2005.

9. ИГЊАЧЕВИЋ, Анђелика

Енглески језик у образовној политици у Србији / Анђелика И. Игњачевић. – 327 стр.

10. ВУКОВИЋ-НИКОЛИЋ, Гордана

Дискурс уџбеника за страни језик струке : теоријско-методолошки аспекти / Гордана Вуковић-Николић. – 527 стр.

Одбрађена 2006.

11. СОФТИЋ, Мејра

„Вакла“ и „нунција“ као ортографско-морфолошки спецификуми арапског књижевног језика: проблеми и интерпретација у настави / Мејра Софтић. – 245 стр.

Одбрађена 2006.

2007.

12. НЕНЕЗИЋ, Јулија

Конструисање и експертиза високошколског уџбеника руског језика за нефилолошки профил: структурно-садржински и функционални аспекти / Јулија Ненезић. – 263 стр.

Одбрађена 2008.

13. ЈОВАНОВИЋ, Слободан Д.

Књижевни текстови у настави лексике енглеског језика као страног / Слободан Д. Јовановић. – 327 стр.

2009.

14. ЂОРОВИЋ, Данијела С.

Италијански као језик струке на хуманистичким студијама / Данијела С. Ђоровић. – 384 стр.

Одбрађена 2010.

2011.

15. БРАЈКОВИЋ, Наталија

Индивидуализација и диференцијација у уџбеницима руског

језика за основну школу: теоријски принципи и конструкцијска решења / Наталија Ј. Брајковић. – 435 стр.

2012.

16. АЛЕКСИЋ, Маја М.

Планирање наставе и обликовање програма из енглеског језика у ваншколском систему Србије / Маја М. Алексић. – 188 стр.

Одбрањена 2013.

17. ВАСИЉЕВИЋ СТОКИЋ, Тијана Ћ.

Металингвистичка компетенција у настави превођења на универзитетском нивоу : (на материјалу енглеског и српског језика) / Тијана Ћ. Васиљевић Стокић. – 232 стр.

Одбрањена 2013.

18. ГРУБОР, Јелена В.

Ставови према учењу енглеског као страног језика и њихов утицај на постигнуће / Јелена В. Грубор. – 178 стр.

Одбрањена 2013.

19. МАТИЋ, Маријана Д.

Приступи, методе и технике у настави енглеског језика у нижим разредима основне школе у Србији / Маријана Д. Матић. – 337 стр.

Одбрањена 2014.

20. МИЛОШЕВИЋ, Оља

Настава енглеског језика у адолесценцији (афект и когнитивни стилови) / Оља Милошевић. – 187 стр.

2013.

21. БЕКО, Лидија

Интегрисано учење садржаја и језика (CLIL) на геолошким студијама / Лидија В. Беко. – 263 стр.

22. БОЈОВИЋ, Милевица Д.

Значај и развој комуникативне језичке способности студената у учењу енглеског језика као језика струке / Милевица Д. Бојовић. – 508 стр.

23. БРАЈОВИЋ, Јелена Б.

Књижевни текстови у уџбеницима и приручницима француског језика из перспективе савремених приступа настави страних језика / Јелена Б. Брајовић. – 581 стр.

Одбрањена 2014.

24. ГИНИЋ, Јелена Т.

Настава прозодије руског језика у српској говорној средини (лингвистички и лингводидактички аспекти) / Јелена Т. Гинић. – 306 стр.

25. ЗАВИШИН, Катарина Ђ.

Теоријске основе и критичка анализа CLIL наставе на италијанском и српском језику у средњој школи у Србији / Катарина Ђ. Завишин. – 475 стр.

26. ЈОВАНОВИЋ, Дијана Н.

Утицај наставе граматике на опште знање енглеског језика као страног : експериментално истраживање на узорку студената Технолошко-металуршког факултета у Београду / Дијана Н. Јовановић. – 192 стр.

Одбрањена 2014.

27. КРЖЕЉ, Катарина К.

Лингвопрагамтика немачког језика на нефилолошким факултетима / Катарина К. Кржељ. – 421 стр.

Одбрањена 2014.

28. МИХАЈЛОВИЋ, Јелена Ј.

Методолошки основи савременог уџбеника руског језика струке (високошколског туризмолошко-економског профила) / Јелена Ј. Михајловић. – 476 стр.

Одбрањена 2014.

29. ШИКМАНОВИЋ, Љиљана Љ.

Учење и усвајање лексике енглеског као страног језика код одраслих / Љиљана Љ. Шикмановић. – 562 стр.

2014.

30. ДРЉЕВИЋ, Јелена Р.

Настава лексике и развој лексичке компетенције у почетној настави италијанског језика на академским студијама / Јелена Р. Дрљевић. – 207 стр.

31. КУЛИЋ, Данијела Г.

Примена теорије вишеструких интелигенција у настави енглеског језика / Данијела Г. Кулић. – 333 стр.

32. МИКИЋ, Јовица

Корелација уџбеника и програма у настави страних језика у основним школама / Јовица М. Микић. – 309 стр.

33. МИЛОВИЋ, Драгица М.

Усвајање система чланова и категорије одређености и неодређености у енглеском језику / Драгица Д. Миловић – 270 стр.

34. ОШМЈАНСКИ, Вера

Концепт енглеског језика као *lingua franca* и његова перцепција у академској заједници у Србији / Вера В. Ошмјански. – 275 листова. Одбрањена 2015.

35. РАДОЈКОВИЋ ИЛИЋ, Катарина

Настава језика струке/језика за посебне намене у контексту европске језичке политике / Катарина Радојковић-Илић. – 286 стр.

36. РАКИЋ, Бранко М.

Ритам и интонација у француском језику. Предлог модела за кориговање грешака на пољу прозодије француског језика код србофоних студената / Бранко М. Ракић. – 401 стр.

2015.

37. ДУКА, Владимира

Утицај енглеског језика као *lingua franca* на наставу језика у средњим школама у Србији / Владимира Дука. – 263 листа.

38. ЂУРИЋ, Љиљана

Страни језици у образовној политици Србије током последњих шест деценија: чиниоци, модели, перспективе / Љиљана Ђурић. – 420 листова.

39. ШУВАКОВИЋ, Александра

Настава италијанског језика као другог страног језика у раном узрасту / Александра Б. Шуваковић. – 294 листа.

ПРЕДМЕТНИ РЕГИСТАР²

	ар.	енг.	итал.	нем.	рус.	страни језици (уопште)	фр.
<i>Општи питања</i>							
Теоријско-методолошке основе наставе		19, 21, 37	14, 25			10	
Психолингвистичке основе наставе		19, 20, 29, 31	39				
Образовна и језичка политика		9, 35, 38				38	
Курикуларна теорија		16				32	
<i>Настава и усвајање језичких нивоа</i>							
Историјска истраживања							
Фонетика и прозодија					24		36
Графија и ортографија	11						
Граматика (морфологија, дериватологија, синтакса)	11	3, 26, 33					
Лексика		13, 29	30		1		
Књижевност у настави		13					
Превођење у настави		17					
<i>Обучавање видова говорне делатности</i>							
Говорење							8
<i>Уџбеничка литература и теорија уџбеника</i>							
Теоријско-методолошка питања		6			4, 12, 28	32	
Историјска истраживања					5		
Лексички аспекти			2		1		
Културолошки аспекти							7
Индивидуализација и диференцијација					15		
Књижевност у уџбеничкој литератури							23
<i>Ученик (студент) у наставном процесу</i>							
Стицање и развој компетенција		17, 22, 26	30	27			
Питања мотивације и ставови о језицима		18, 34					

2 У циљу прегледности називи језика у регистрима наведени су у скраћеном облику: ар. (арапски), енг. (енглески), итал. (италијански), нем. (немачки), рус. (руски) и фр. (француски).

Литература

- Вићентић, Б., Пипер, П. (2006). *Библиографија српске лингвистичке русистике (1991-2000)*. Нови Сад: Матица српска.
- Голубовић, А. (2005). Библиографија докторских дисертација о словенским језицима и књижевностима одбрањених на Филолошком факултету у Београду од 1995-2004. године. *Зборник Мајице српске за славистику*, 68, 271–276.
- Петровић, С. (2016). Библиографија магистарских радова и докторских дисертација о словенским језицима и књижевностима одбрањених на Филолошком факултету у Београду од 2005. до 2014. године. *Зборник Мајице српске за славистику*, 89, 251–284.
- Петровић, С. (2015). Библиографија докторских дисертација по методике преподавања руског језика, заштићених на филолошком факултету Белградског универзитета до 2015 године. *Руски језик као инославјански*, 7, 249–252.
- Чудомировић, Б. (1996). Докторске дисертације из словенских језика и књижевности, одбрањене на Филолошком факултету у Београду у периоду од 1985. до 1994. године. *Зборник Мајице српске за славистику*, 50/51, 261–266.
- Кончаревић, К. (1995). Bibliografija doktorskih disertacija iz metodike nastave stranih jezika odbranjenih na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu. *Glossa*, 1 (2), 55–56.
- Rasulić, K., Trbojević, I. (prir.) (2004). *Katedra za anglistiku : 75 godina rada : 1929–2004*. Beograd: Filološki fakultet.